

Dva inventáře jamenského zámku

Historie zámku v Jamném u Jihlavy dosud nebyla nikdy publikována. Zásadní pokrok v bádání (lépe řečeno jediný počin v bádání) o daném tématu představuje stavebně-historický průzkum¹ budovy zámku Jaroslavem Sadílkem, provedený v červnu 2002, žel přístupný pouze minimálnímu množství zájemců. J. Sadílek ve své práci odhaluje dle mého soudu věrohodnými prostředky stavební vývoj zámecké budovy, jejíž stáří posouvá ještě do mnohem starší doby, než se dosud všeobecně předpokládalo, a její původ nalézá ještě v období první poloviny 14. století, tedy vrcholné gotiky, oproti dosavadním odhadům renesančním. Současná podoba objektu pochází od historizující (patrně pseudorenesanční) přestavby budovy počátkem 60. let 19. století, provedené stavebníkem Johannem Nussbaumem nejmladším v rámci přizpůsobení budovy modernějším obytným standardům (neboť Nussbaumové v jamenském zámku trvale sídlili, a nebylo tudíž možné ponechat mu jeho raně novověkou dispozici). K poznání historického vývoje zámku v Jamném by snad ze svrchu uvedených důvodů mohly přispět i dva nalezené inventáře budovy z judiciálních sbírek moravských archivů. První z nich byl zhotoven při projednávání pozůstalosti prvního z jamenských Nussbaumů – vrchního plukovního lékaře na odpočinku Johanna Nussbauma –, zemřelého dne 31. prosince 1819, brněnským magistrátem. Druhý z inventářů byl sestaven C. k. okresním soudem v Jihlavě² v rámci pozůstalostního řízení po zůstavitelce Dionysie Nussbaumové, poslední příslušnici Nussbaumovského rodu v Jamném, zemřelé dne 12. února 1903. Oba inventáře tak tvoří jakousi časovou osu držby³ jamenského panství zmíněným rodem, který se zapsal do dějin velkostatku patrně nejvýznamněji ze všech, a zároveň vytváří alespoň elementární představu o vnitřní dispozici zámecké budovy před uvedenou přestavbou a po jejím provedení.

---

¹ Sadílek, Jaroslav: *Jamné, zámek. Stavebně historický průzkum*. Olešnice na Moravě, 2002. Rukopis.

² Přesto, že se jednalo o pozůstalost v hodnotě přes 300 000 K a dala by se očekávat věcná příslušnost krajského soudu (městské delegované soudy, z nichž jeden byl zřízen i v Jihlavě, působily pouze do r. 1898).

³ Přesněji částečně pouhé detence, neboť až do poloviny 19. století měli Nussbaumové jamenský velkostatek toliko v dědičném nájmu prostřednictvím Administrace státních statků.

**Inventář majetku po dědičném nájemci panství Jamné Johannu Nussbaumovi,
zemřelém dne 31. prosince 1819 bez zanechání posledního pořízení.⁴**

V PŘÍZEMÍ	
3 ks měkkých postelí	3 zl.
1 starý příborník se skleněnými dvířky	2 zl.
1 měkký stůl	1 zl.
V kuchyni	
Nezaznamenáno nic	
V modrém pokoji	
2 černě polírované nepobíjené truhlice, pohovka bez potahu se 6 křesly a 2 mycí stolky	30 zl.
1 pohovka z tvrdého dřeva se sedacími polštáři, plněná koňskou žíní s bavlněným potahem	10 zl.
1 tvrdý stůl	5 zl.
1 zrcadlo ve zlaceném rámu	8 zl.
1 broušený skleněný lustr	20 zl.
V zeleném pokoji	
1 starý divan s přehozem	4 zl.
2 postele z tvrdého dřeva po 3 zl.	6 zl.
Ve velkém bílém pokoji	
1 skleněný lustr	15 zl.
1 zrcadlo ve zlaceném rámu	8 zl.
1 stůl z tvrdého dřeva	4 zl.
2 staré dubové truhly	10 zl.
1 sekretář	4 zl.
6 rákosových křesel	3 zl.
2 podlahové hodiny s černou skříní po 25 zl.	50 zl.
1 nástěnné hodiny ve zlacené skřínce	30 zl.
6 starých rodinných portrétů po 1 zl. 30 kr.	9 zl.
4 obrazy – krajinky po 1 zl.	4 zl.
1 skleník z tvrdého dřeva	5 zl.
1 staré fortepiano	15 zl.
V malém bílém pokoji	
2 staré postele z tvrdého dřeva po 2 zl.	4 zl.
1 starý stolek	2 zl.
1 komoda se zásuvkami a skleněnými dvířky	12 zl.

⁴ Moravský zemský archiv Brno, F 161 (velkostatek Jamné), i. č. 287 – pozůstalosti vrchnosti. Originál v němčině. Uvádím pouze část soupisu veškerého Nussbaumova jmění, která se týká inventáře jamenského zámku.

1 toaletní stůl z tvrdého dřeva	6 zl.
4 obrázky po 30 kr.	2 zl.
V jídelně	
1 starý rozkládací stůl z dubového dřeva	6 zl.
1 starý malý hodinový stůl	2 zl.
1 příborník z tvrdého dřeva	5 zl.
12 židlí potažených černou kůží po 1 zl. 30 kr.	18 zl.
V HORNÍM PODLAŽÍ	
1. pokoj	
1 stará komoda z měkkého dřeva se zásuvkami	2 zl.
2 natírané postele po 1 zl.	2 zl.
2. pokoj	
2 postele z tvrdého dřeva po 2 zl.	4 zl.
1 pohovka se zelenými hedvábnými polštáři plněná koňskou žíní včetně spacího křesla	10 zl.
3. pokoj	
6 načerveno mořených nečalouněných židlí po 30 kr.	3 zl.
1 dřevěná načerveno mořená pohovka	3 zl.
2 načerveno mořené hrací stolky	2 zl.
2 postele z tvrdého dřeva po 2 zl.	4 zl.
Domácí náčiní	
1 truhla na mouku	3 zl.
1 velký měděný kotel na vodu	20 zl.
2 pokojové polévkové hrnce po 3 zl.	6 zl.
66 talířů po 1 zl.	66 zl.
2 polévkové mísy po 3 zl.	6 zl.
11 malých misek po 1 zl. 30 kr.	16 zl. 30 kr.
5 velkých mís po 2 zl.	10 zl.
4 pokojové konvice na kávu po 1 zl. 30 kr.	6 zl.
1 cukřenka	
6 nových a 2 staré svícny	
2 umyvadla	
1 vak	
4 nepárové koňské postroje	24 zl.
1 toaleta z měkkého dřeva	5 zl.
4 desetivěderní vinné sudy	60 zl.
7 jednověderních vinných sudů	7 zl.
Dopravní prostředky	
2 staré polokryté pérové kočáry	100 zl.
1 staré zelené sáně pobité železem	5 zl.

1 dvoumístný saský sáňový koš	15 zl.
1 jednomístný saský sáňový koš	10 zl.
Troje lyže k saním se dvěma oji	6 zl.

Soupis zařízení pozůstalého po zemřelé paní Dionysii Nussbaumové v Jamném.⁵

V PRÍZEMÍ	
Jídelna	
1 starý jídelní stůl napadený červotočem	3 K
10 starých kožených židlí po 80 h	8 K
5 židlí se žlutou politurou po 50 h	2 K 50 h
7 hnědých křesel po 1 K	7 K
1 stůl s příborníkem s tmavohnědou politurou	5 K
1 skříňka na léky	8 K
1 starý nahnědo natřený stůl	80 h
1 starý divan	6 K 50 h
1 skleněný lustr	2 K
1 pendlovky se světlou politurou	10 K
1 zrcadlo v hnědém rámu	5 K
7 rodinných obrazů po 50 h	3 K 50 h
2 nástěnné skříňky	4 K
1 stolní lampa s porcelánovým cylindrem	4 K
V předsíni	
1 postel z měkkého dřeva bez slamníku	1 K
1 natřená police z měkkého dřeva	2 K
1 natřený noční stůl	80 h
1 starý natřený kredenc napadený červotočem	2 K
1 starý stůl napadený červotočem	1 K
V pokoji pro hosty	
1 stará postel s hnědou politurou	3 K 50 h
1 truhla na šatstvo	5 K
1 jídelní stůl se žlutou politurou	2 K
1 stará toaletní skříňka z měkkého dřeva	2 K
1 skříň	1 K
1 stará pohovka	2 K 50 h
1 starý natřený noční stůl z měkkého dřeva	80 h
V kuchyni	

⁵ Moravský zemský archiv Brno – Státní okresní archiv Jihlava (dále jen SOKA Jihlava), Okresní soud Jihlava II, i. č. 112, spis A IV 84/03. Originál v němčině.

1 stůl pro přípravu jídla z měkkého dřeva	1 K
1 špalek na sekání	2 K
2 staré postele z měkkého dřeva	4 K
2 staré peřiny, 2 polštáře a 2 prostěradla	10 K
1 stará truhla na šatstvo z měkkého dřeva	2 K
4 staré natřené židle s politurou po 60 h	2 K 40 h
1 stůl z měkkého dřeva	1 K
1 mycí necky	1 K
4 mísy na vodu po 60 h	2 K 40 h
2 malé mísy na vodu po 40 h	80 h
Staré hrnce, pánev na smažení hliněná a litinová, staré nože atd.	10 K
Ve spíži	
1 police z měkkého dřeva	2 K
V PRVNÍM PATŘE	
V předpokoji	
Nažluto natřená nástěnná skříň z měkkého dřeva	10 K
Menší žlutá nástěnná skříň	5 K
1 starý stolek z měkkého dřeva	50 h
Jídelna	
1 starý nažluto natřený kredenc	6 K 50 h
1 jídelní stůl	5 K
1 podlouhý stůl	1 K 50 h
1 skleněný lustr	4 K
1 staré hodiny	2 K
4 zarámované mědirytiny po 80 h	3 K 20 h
3 staré bílé zlacené garnýže i se záclonami	9 K
1 oválné zrcadlo ve zlatém rámu	10 K
1 starý rohový skleník se žlutou politurou	6 K
2 plivátka po 25 h	50 h
1 starý rohový divan plněný mořskou trávou	5 K
Kameninový jídelní servis pro 6 osob v kredenci	10 K
1 naběračka na polévku z nového stříbra	2 K 50 h
Jídelní servis pro 6 osob z bílého skla v rohovém skleníku včetně 2 skleněných lahví	20 K
V salonu	
Stará sestava skládající se z pohovky, 2 lenošek a 6 křesel s modrým čalouněním	35 K
1 skleník s hnědou politurou s poličkou	10 K
1 stůl k pohovce s hnědou politurou	6 K
2 stolečky ke stěně s hnědou politurou	2 K
2 šatní skříně s hnědou politurou po 10 K	20 K

1 plivátko s hnědou politurou	50 h
Hnědé a zlaté okenní garnýže včetně starých záclon z bílého tylu po 3 K	6 K
1 staré nástěnné zrcadlo ve zlatém rámu	5 K
4 barvotiskové obrázky zátiší v rámech po 1 K	4 K
2 malé obrázky po 60 h	1 K 20 h
1 starý běhoun z juty	4 K
1 starý koberec pod pohovku	6 K
4 svícny z nového stříbra ve skleníku po 3 K	12 K
2 staré skleněné servisy pro podávání piva ve skleníku pro 6 osob	8 K
Různé skleněné drobnosti ve skleníku	10 K
Nádobky na olej a ocet z nového stříbra ve skleníku	13 K
V pokoji pro hosty	
1 stará nahnědo natřená postel	4 K
1 matrace plněná mořskou trávou	3 K
2 polštáře s červeně vyšívanou dekou	6 K
1 prošívaný slavník	1 K
1 železná postel včetně drátěné matrace	10 K
Peřina, 2 polštáře, prostěradlo a prošívaná matrace	20 K
1 toaletní stolek s hnědou politurou včetně kameninové konvice	6 K
1 divan plněný mořskou trávou a 2 polštářky na stěnu	10 K
1 rákosové křeslo	4 K
2 červeně čalouněná křesílka s hnědou politurou po 1 K	2 K
2 polštáře a peřina v železné posteli	10 K
10 různých malých obrázků	1 K
1 velký obraz	1 K
1 bronzová stolní lampa s porcelánovým cylindrem	4 K
1 starý stoleček s hnědou politurou u divanu	1 K
1 malé stolní zrcadlo se zásuvkou	1 K
1 nahnědo natřený šatník	2 K 50 h
1 nahnědo natřená nástěnná skříň s policemi	3 K 50 h
V salonu	
Stará nábytková sestava skládající se z pohovky s hnědým čalouněním, 2 lenošek a 6 křesel s hnědou politurou	45 K
1 psací stůl s hnědou politurou a zeleným ubrusem	10 K
1 stůl k pohovce s hnědou politurou	6 K
1 stůl na zrcadlo s hnědou politurou	5 K
1 nástěnná police se dvěma prkny s hnědou politurou	5 K
1 nástěnná skříň se dvěma zásuvkami s hnědou politurou	6 K
6 rodinných portrétů ve zlatých rámech	35 K
1 nástěnné zrcadlo ve zlatém rámu	12 K
4 malé barvotiskové obrázky	2 K

1 bronzová stolní lampa s porcelánovým kulatým cylindrem	10 K
1 nástěnná police s různými drobnostmi	20 K
Alba s fotografiemi na stolku u pohovky	10 K
3 hnědé a zlacené garnýže s bílými záclonami po 4 K	12 K
1 koš na papír z vrbového lýka	2 K
1 houpací křeslo z ohýbaného dřeva se slaměným výpletem	10 K
V ložnici	
1 stará nahnědo natřená postel z tvrdého dřeva	3 K
1 peřina, 2 polštáře, slamník, prostěradlo a deka	10 K
1 stará matrace plněná koňskou žíní	20 K
1 nažluto natřená postel	6 K
1 peřina, 2 polštáře, slamník, prostěradlo a deka	10 K
1 velmi stará komoda	1 K
2 velmi staré nahnědo natřené noční stolky po 50 h	1 K
1 hnědý stolek	50 h
1 stará skříň na dýmky	50 h
1 staré křeslo na spaní	1 K
1 šatník z měkkého dřeva	1 K
1 nahnědo natřený šatník z tvrdého dřeva	1 K 50 h
1 nahnědo natřený toaletní stolek z tvrdého dřeva	4 K
1 obraz Krista	2 K
3 malé obrázky	40 h
Žlutě natřená dvířka k nástěnné skříni	2 K
V obývacím pokoji	
1 starý psací stůl	6 K
1 staré hodiny	2 K
1 zrcadlo ve zlatém rámu	4 K
1 starý divan plněný mořskou trávou	10 K
3 zeleně čalouněné židle	3 K
1 stará lenoška	3 K
1 toaletní zrcadlo	3 K 50 h
1 postel se žlutou politurou	
Peřina, 2 polštáře, slamník, prostěradlo a deka	10 K
1 starý divan	10 K
1 noční stolek	1 K 50 h
1 nahnědo natřený kredenc	6 K 50 h
1 nahnědo natřená komoda	4 K 50 h
Nahnědo natřená knihovnička se 4 policemi	2 K
1 piano	200 K
1 stůl z tvrdého dřeva s hnědou politurou	2 K

1 zástěna	2 K
4 obrazy květin po 20 h	80 h
2 mědirytiny po 50 h	1 K
1 noční stolek	1 K
II. POSCHODÍ	
V obývacím pokoji	
1 železná postel	4 K
Prošívaná deka, 2 polštáře, prostěradlo, matrace a deka	10 K
1 noční stolek z tvrdého dřeva	2 K
1 nahnědo natřený stůl z měkkého dřeva	4 K
1 hnědá komoda z měkkého dřeva	4 K
1 hnědý šatník z měkkého dřeva	4 K
1 rákosové křeslo	1 K
1 toaletní stoleček	2 K
V předsíni	
2 staré nenatřené skříně z měkkého dřeva	1 K
V pokoji	
1 stará nahnědo natřená postel bez matrace a peřin	4 K
1 nahnědo natřená truhla z měkkého dřeva	2 K
4 zahradní křesla z březového dřeva po 40 h	1 K 60 h
8 zahradních křesel po 80 h	6 K 40 h
1 stará nahnědo natřená truhla z měkkého dřeva	2 K
V komoře na mouku	
2 staré truhly na mouku s přihrádkami	1 K
Stará police na sklenice z měkkého dřeva	50 h
Ve skladu	
1 stará skříň z měkkého dřeva	1 K
4 staré cestovní kufry	4 K
1 taška	1 K
1 stará postel z měkkého dřeva	1 K
Peřina, 4 polštáře a 1 lehká prachová peřina	25 K
1 stará koupací vana	6 K
SUMA	1079 K 10 h

Z prvního inventáře vyplývá módní klasicistní a romantické označování pokojů barvami pravděpodobně podle použitých tapet, které se po přestavbě v 60. letech 19. století vytratilo. Je mrzuté, že z bídně zpracovaného inventáře přesně nevyplývá dělicí linie mezi přízemím a prvním nadzemním podlažím. Samotné vnitřní vybavení pak vypovídá spíše o vkusu a movitosti nájemců a vlastníků

velkostatku. Druhý inventář z doby úmrtí Dionysie Nussbaumové je nápadný tím, že vykazuje v zásadě pouze staré kusy nábytku⁶, což však nebylo v žádném případě způsobeno finančním nedostatkem, když se po budově povalovaly zapomenuté cenné papíry za desetitisíce korun⁷ etc., ale spíše pokročilým věkem majitelů budovy. Přece jen však má i soupis nábytku, hodin a podobných kusů vybavení interiéru jakousi cenu – dokumentuje bohatství budovy, které v roce 1945 skončilo buďto v ohni nebo jako kořist ruských vojáků a jamenských usedlíků, u kterých se mnohdy nachází dodnes. Jednou z posledních zpráv o již rozkrádaném majetku je dopis faráře Bohumila Simonidese, toho času referenta Zemského národního výboru v Brně pověřeného zajistit knihy a starožitnosti z konfiskovaných nemovitostí, Fondu národní obnovy ze 14. prosince 1946⁸. P. Simonides se zde zmiňuje o značném množství odcizených předmětů, mj. knih, spisů, těžkých záclon, perských koberců a hodin i z 18. století. Smutný konec inventáře jamenského zámku však není předmětem tohoto příspěvku a bude mu snad věnován prostor v samostatné studii.

Zámek v Jamném; stav v roce 2004

---

⁶ Podle mého názoru byl nábytek ve druhém inventáři značně podhodnocen.

⁷ SOkA Jihlava, Okresní soud Jihlava II, i. č. 112, spis A IV 84/03, kodicil k závěti Dionysie Nussbaumové z 30. září 1902.

⁸ SOkA Jihlava, Jednotný národní výbor Jihlava, Konfiskáty, i. č. 65 – korespondence.

Zrušení povinnosti odvodu desátého mandelu církvi (se zaměřením na obce Poděšín a Sirákov)

Poddaní občané neměli jen povinnosti vůči panství, ale byli zavázáni též různými povinnostmi církvi. Již v roce 1022 český kníže Břetislav nařídil odvádění desátků kněžím. Zákonem ze dne 7. září 1848 a patentem ze dne 4. března 1849 byly též desátky vůči církvi zrušeny.

V obcích příslušných **polenskému děkanství** – Hrbově, Záborné, Skrýšovu, Janovicích a Dobrourově – zastoupenému P. Matějem Slugou to byla povinnost tak zvaného „desátého mandelu“. Po provedeném pokosu obilovin povinných osob vytýčil zástupce děkanství každý desátý mandel pro děkanská obročí. Jmenované obce byly povinny tento desátek beneficiantovi dopravit vlastními povozy. Za tuto povinnost dostávaly obce podle starého zvyku jisté množství piva, avšak jako dobrovolný dar, který jim byl při nedbalém odvádění a liknavém předávání desátků za děkana P. Josefa Martince – a již i dříve – odepřen. Každá obec dostávala půl sudu, Skrýšov pak jedno vědro.

Farní expozitura Nížkov podřízená děkanství polenskému byla rovněž zastupována P. Matějem Slugou. Pro ulehčení povinnosti odvodu „desátého mandelu“ byla v obcích patřících k nízkovské farnosti přeměněna povinnost na tak zvaný „sypaný desátek“. Dle velikosti povinných hospodářství byl prováděn odvod ve vyláčeném zrnu žita a ovsa měřeného na objemové míry (míra česká zvaná též korec o obsahu 93,6 litrů dělená na 16 mírek). Tento povinný desátek byly jednotlivé obce povinny svážet do nízkovské lokálie. Za tuto službu dostávaly od děkana podle starého zvyku jisté množství piva, což bylo však dobrovolnou dávkou podobně jako v polenském děkanství – Nížkov dvě vědra, ostatní obce po jednom vědru.

Dle zápisu děkana Matěje Slugy sedláci nízkovské farnosti v roce 1849 odpírali desátek úplně i po domluvě vrchnostenského úřadu. Z tohoto důvodu byla povolána vojenská exekuce, nebylo jí však zpočátku dbáno. Obzvláště katolíci z Poděšína vyřizovali u superintendenta

v Praze, aby byli desátku zproštěni. Jejich žádosti nebylo však vyhověno.

Zpracované soupisy náhrad Poděšína a Sirákova byly schváleny od německobrodské okresní komise k vyvazení pozemností v Polné v lednu 1851 a podepsány řídícím komise Farkačem. Od C. k. zemské komise k vyvazení gruntů v Čechách byly oba soupisy schváleny v Praze dne 26. února 1852 pod č. 12 551 a podepsány jménem prezidenta Proroka.

Odváděné zrniny byly oceněny za 1 míru: žito 1 zl. 30 kr., oves 45 kr. Celková hodnota odváděných zrnin činila v Poděšíně 197 zl. 32 $\frac{3}{4}$ kr. Z této ceny byl odpočten dle § 16 patentu ze dne 4. března 1849 třetí díl – daň státu, to je 65 zl. 55 $\frac{1}{4}$ kr. Zbývající dvě třetiny dle § 17 jako částka výroční zůstala nárokem oprávněnci a hrazena byla povinnými osobami v celkové výši 131 zl. 37 $\frac{2}{4}$ kr.

Jistina výkupní přepočtená za období 20 roků ve výši 2632 zl. 30 kr. byla dne 10. listopadu 1852 C. k. okresním soudem v Polné pod č. j. 1225 knihovním Antonínem Rauschem zaknihována. Tento knihovní zápis měl zákonnou přednost před všemi ostatními hypotekárními závazky. Zároveň byl proveden pozemkoknižní výmaz všech starodávných povinností, jež byly v průběhu let přeměněny na finanční náhrady.

Každý povinný dle usnesení okresního soudu v Polné podepsal „List obdržecí“ ohledně pojištění jistiny za vykoupený desátek. Tyto listiny podepsané soudním vykonavatelem Stejskalem byly předány v Poděšíně dne 18. září 1853. Výroční částka dle oboustranné smlouvy započala být vyplácena od 1. ledna 1851.

Ocenění odváděných zrnin v Sirákově bylo stejné jako v Poděšíně. Hodnota odvedených zrnin činila v Sirákově 191 zl. 57 kr. Z této ceny byl dle § 16 výše uvedeného patentu odpočten třetí díl, to je 63 zl. 59 $\frac{2}{4}$ kr. Zbývající dvě třetiny v obnosu 127 zl. 57 $\frac{2}{4}$ kr. dle § 17 byly jakožto částka výroční hrazeny povinnými osobami. Tato částka přepočtená za období 20 roků ve výši 2559 zl. 10 kr. byla coby jistina výkupní zaknihována dne 10. listopadu 1852 u okresního soudu v Polné. Každý povinný měl toho dne vystaven pod č. j. 1225 „List obdržecí“ k pojištění jistiny za vykoupený desátek. Tyto listiny byly v Sirákově předány 2. září 1853 taktéž soudním vykonavatelem Stejskalem.

PODEŠÍN – ZRUŠENÍ NATURÁLNÍCH DÁVEK

(pro děkanství polenské) – fara Nížkov

Jméno povinného	Č. p.	Žito		Oves		Peněžítá cena		Částka výroční		Jistina výkupní	
		M	m	M	m	Zl.	Kr.	Zl.	Kr.	Zl.	Kr.
Josef Píbelá	2	5	11 3/4	6	9	13	31	9	2/4	180	10
František Pleva	3	1	8 2/4	1	12	3	36 2/4	2	24	48	-
Jan Doležal	4	3	1	3	8	7	13	4	48 2/4	96	10
Martin Rosecký	5	4	9 2/4	5	4	10	49 2/4	7	13	144	20
Jan Dobrovolný	6	1	11 2/4	1	15 2/4	4	3 1/4	2	42	54	-
Jan Flesar	7	2	4 3/4	2	10	5	24 2/4	3	36	72	-
Jakub Jaroš	8	2	4 3/4	2	10	5	24 2/4	3	36	72	-
Jan Šimek	9	3	7 1/4	3	15	8	8	5	25 2/4	108	30
Martin Flesar	10	6	5	7	3 2/4	14	53	9	55 2/4	198	30
Václav Rosecký	11	2	4 3/4	2	10	5	24 2/4	3	36	72	-
Vojtěch Doležal	14	4	5 3/4	5	-	10	17	6	51 2/4	137	10
Jan Košák	15	2	4 3/4	2	10	5	24 2/4	3	36	72	-
Václav Blažek	17	3	7 1/4	3	4 2/4	7	38 2/4	5	5 2/4	101	50
Jan Rosecký	19	4	9 2/4	5	4	10	49 2/4	7	13	144	20
Ondřej Dobrovolný	20	4	7	5	1 1/4	10	27 3/4	6	58 2/4	139	30
Josef Stejskal	29	2	4 3/4	2	10	5	24 2/4	3	36	72	-
František Dobrovolný	30	3	7 1/4	3	15	8	8	5	25 2/4	108	30
Jan Dobrovolný	32	2	4 3/4	2	10	5	24 2/4	3	36	72	-
František Jaroš	34	6	14 1/4	7	14	16	14 2/4	10	49 2/4	216	30

Matěj Matoušek	35	2	4 3/4	2	10	5	24 2/4	3	36	72	-
Václav Dobrovolný	37	1	2 3/4	1	5	2	43	1	48 2/4	36	10
Ondřej Chvátal	38	2	4 3/4	2	10	5	24 2/4	3	36	72	-
Václav Chvátal	39	2	4 3/4	2	10	5	24 2/4	3	36	72	-
Jan Kolář	40	1	5	2	2 1/4	3	34 1/4	2	23	47	40
Josef Kolář	41	-	3 3/4	-	4	-	32	-	21 2/4	7	10
František Rosický	46	2	4 3/4	2	10	5	24 2/4	3	36	72	-
Jan Rosický	47	2	4 3/4	2	10	5	24 2/4	3	36	72	-
Václav Dobrovolný	48	2	4 3/4	2	10	5	24 2/4	3	36	72	-
SOUČET		83	13 3/4	95	13	197	32 3/4	131	37 2/4	2632	30

SIRÁKOV – ZRUŠENÍ NATURÁLNÍCH DÁVEK

(pro děkanství polenské) – fara Nížkov

Jméno povinného	Č. p.	Žito		Oves		Peněžitá cena		Částka výroční		Jistina výkupní	
		M	m	M	m	Zl.	Kr.	Zl.	Kr.	Zl.	Kr.
František Augustin	1	1	8 2/4	1	11 3/4	3	35 3/4	2	24	48	-
Jan Hanus	2	6	14 1/4	7	14	16	14 2/4	10	49 2/4	216	30
Josef Landsman	6	4	9 2/4	5	4	10	49 2/4	7	13	144	20
Josef Flesar	7	4	9 2/4	5	4	10	49 2/4	7	13	144	20
Jan Morkus	8	-	4	-	4	-	33 3/4	-	22 2/4	7	30
Šimon Morkus	9	4	9 2/4	5	4	10	49 2/4	7	13	144	20
Jan Flesar	10	5	11 3/4	6	9	13	31	9	2/4	180	10
Václav Sobotka	12	6	14 1/4	7	14	16	14 2/4	10	49 2/4	216	30

František Bečka	14	8	2/4	9	3	18	56 1/4	12	37 2/4	252	30
Vavřínc Uttedorfský	17	3	7 1/4	3	15	8	8	5	25 2/4	108	30
Josef Sobotka	18	-	6	-	8	-	56 1/4	-	37 2/4	12	30
Josef Vytlačil	19	4	9 2/4	5	4	10	49 2/4	7	13	144	20
Václav Jaroš	20	4	9 2/4	5	4	10	49 2/4	7	13	144	20
Jan Vytlačil	23	6	14 1/4	7	14	16	14 2/4	10	49 2/4	216	30
Tomáš Jaroš	24	3	7 1/4	3	15	8	8	5	25 2/4	108	30
Josef Dobrovolný	26	4	9 2/4	5	4	10	49 2/4	7	13	144	20
Matěj Novotný	27	4	9 2/4	5	4	10	49 2/4	7	13	144	20
František Augustín	29	1	2 2/4	1	5	2	43	1	48 2/4	36	10
František Musil	31	2	3	2	8	5	9 1/4	3	26	68	40
Tomáš Novotný	36	-	4	-	4	-	33 3/4	-	22 2/4	7	30
Šimon Landsman	42	-	12	-	14	1	46 3/4	1	11	23	40
Jakub Šerý	44	1	6 2/4	1	12	3	25 1/4	2	17	45	40
SOUČET		81	6 2/4	93	2 3/4	191	57	127	57 2/4	2559	10

Prameny:

Moravský zemský archiv v Brně – Státní okresní archiv Jihlava, Okresní soud Polná I, i. č. 143 – vyvazovací tabely farnosti.

Archiv Klubu Za historickou Polnou, *Pamětní kniha polenských děkanů* (konvolut opisů), část *Zápisy děkana Matěje Sluhy, děkana polenského, 1838–1854*. Z originálu přeložil MUDr. Karel Turecký. Strojopis.

Počátky rozhlasu v Polné

V letošním roce uplyne 85 let od první možnosti poslechu rozhlasového vysílání – rádia – polenskými občany v Husově knihovně. Úvodem nahlédneme do historie rozhlasového vysílání v tehdejší předválečném Československu.

„*Haló – haló – zde radiostanice O.K.P. Kbely u Prahy, prozatímní vysílací stanice Radiožurnálu, která vysílá na vlně 1025 m zprávy a program*“, zaznělo z éteru 18. května 1923 večer přesně ve 20,15 hodin. Výše uvedenými slovy bylo v českých zemích zahájeno pravidelné rozhlasové vysílání.

Prvenství v provozu takového programového vysílání drží USA, a to již od roku 1920, v Evropě začalo o dva roky později ve Velké Británii. Československo se tak stalo v roce 1923 první zemí na evropském kontinentu v užším slova smyslu s pravidelným rozhlasovým vysíláním. Toto však začalo ve více než skromných podmínkách – ze skautského stanu, vybaveného kobercem, který se stal prvním rozhlasovým studiem. Radiostanice byla umístěna v malém dřevěném domku nedaleko stanu. O počátcích českého vysílání výstižně píše autor Miroslav Krupička ve svém článku *Český rozhlas v datech* (www.radio.cz; *Historie českého rozhlasu*). Než se budeme věnovat počátkům rozhlasu v Polné, nebude na škodu některé údaje ocitovat.

Miroslav Krupička mj. píše: *Pokusy o vysílání na území Československa začínají po první světové válce. 28. října 1919 u příležitosti prvního výročí vzniku Československé republiky byl z vojenské vysílací stanice, umístěné na pražské Petřínské rozhledně, odvysílán první rozhlasový pořad, složený ze slova a hudby. Regulérní rozhlasové vysílání bylo zahájeno 18. května 1923 ve 20.15 z vojenského stanu v Praze-Kbelích. Vysílalo se hodinu na dlouhé vlně, součástí vysílání bylo krátké ohlášení a koncert. Československo se tak stalo po Velké Británii druhou evropskou zemí s pravidelným rozhlasovým vysíláním.*

O lidech, kteří se v mladé Československé republice zasloužili o zavedení vpravdě revolučního informačního zdroje, autor dále píše:

Průkopníky rozhlasového vysílání byli novinář Miloš Čtrnáctý, člen Spolku českých žurnalistů, Eduard Svoboda, podnikatel v oblasti radiotelefonie a Ladislav Šourek, ředitel firmy pro výrobu rozhlasových přijímačů Radioslavia. Tito muži dali vzniknout společnosti Radiojournal, československé zpravodajství radiotelefonické, spol. s r.o., v níž většinu kapitálu držela firma Radioslavia. Společnost Radiojournal získala příslušnou licenci k provozování vysílání od Ministerstva pošt. Miloš Čtrnáctý se stal ředitelem programu, Alois Svoboda technickým ředitelem. Hlavním zdrojem zisku společnosti Radiojournal byly koncese, poplatky z vlastnictví rozhlasových přijímačů. První koncese byla udělena v září 1923. K propagaci rozhlasového vysílání a získávání nových koncesionářů byly pořádány veřejné poslechy na různých místech v Praze. V roce 1923 také začal vycházet měsíčník Radiojournal, který informoval o rozhlasovém vysílání.

A jak to bylo dále: V lednu 1924 byl odvysílán první pořad určený posluchačům v zahraničí, vysílalo se anglicky a v esperantu. V květnu téhož roku se v českém tisku poprvé objevilo slovo "rozhlas", do té doby se užívalo výrazů "radiofonie", případně anglický výraz "broadcasting". V prosinci 1924 bylo ukončeno vysílání ve stanu v Praze-Kbelích, studio se přesunulo do budovy poštovní nákupny na Fochově třídě (dnes Vinohradská) v Praze. V roce 1925 společnost Radiojournal odvysílala první přímý přenos koncertu České filharmonie, první přímý přenos bohoslužby a první přímý přenos projevu prezidenta T. G. Masaryka. Vzhledem k tomu, že Československá republika byla národnostně smíšeným státem, bylo zahájeno vysílání pro německou, maďarskou a rusínskou menšinu. Příjem z koncesionářských poplatků na rozvoj vysílání nestačil. Proto se v roce 1925 stal majoritním vlastníkem společnosti Radiojournal stát prostřednictvím Ministerstva pošt. V roce 1926 bylo zavedeno několik novinek. Začal se vysílat časový signál, objevily se pravidelné zprávy, které pro společnost Radiojournal vyráběla Československá tisková kancelář. Vznikla také první rozhlasová hra. Vysílání zahájily stanice v Brně a Bratislavě. V roce 1926 byl založen orchestr Radiojournalu, který vytvořil základ dnešního Symfonického orchestru Českého rozhlasu. Koncem 20. let

zahájily provoz další dvě stanice Ostrava a Košice. K těmto údajům dodejme, že stát tehdy vlastnil 51% podíl.

Obrovský nárůst uživatelů rozhlasu nastal ve II. polovině třicátých let: *Počet koncesionářů rostl, v roce 1937 byl zaregistrován milioný majitel rozhlasového přijímače. Program obohatily prakticky všechny žánry, od naučných pořadů a sportovních reportáží, přes vážnou hudbu po kabaret. V programové nabídce byly i krátké pořady v esperantu, angličtině a němčině, určené posluchačům v zahraničí. Koncem roku 1933 se celý rozhlas přestěhoval do budovy na Fochově třídě (dnes Vinohradská), v níž sídlí dosud. ... S blížící se válkou se tak snažily v zahraničí získat posluchače pro své politické názory. Na tuto propagandu zareagovalo i Československo. 31. srpna 1936 zahájila společnost Radiojournal vysílání na krátkých vlnách do zahraničí. Vysílalo se v pěti jazycích 4 hodiny denně. Do konce 30. let objem vysílání několikanásobně vzrostl.* Tolik o počátcích českého rozhlasu některé údaje z pera M. Krupičky.

V Polné v roce 1923 ještě nebyl nikdo, kdo by mohl první výše uvedené hlášení z éteru ve svém rádiu slyšet. Nikdo ještě tuto technickou vymoženost nevlastnil. Polenští obyvatelé nebyli mezi prvními majiteli rozhlasových přijímačů a koncesionářů Radiojournalu, kterých bylo do konce roku 1923 pouhých 37 v celé republice. Mezi první koncesionáře se počítala malá skupina nadšenců z bohatší vrstvy obyvatelstva. Náklady na pořízení rozhlasového přijímače – rádia (slovo rozhlas bylo v češtině ještě neznámým pojmem) – byly vysoké a nemalé nároky představovalo též zakoupení licence. Provozovatel vysílání Radiojournal poskytoval zájemcům licenci společně s prodejem přijímače.

V polovině dvacátých let si našel rozhlas cestu i do Polné. V poválečném období postupně ve městě vznikla vrstva zámožnějších občanů, kteří si mohli drahé rádio pořídit a stát se rozhlasovými koncesionáři. Levný a jednoduchý přijímač, tzv. krystalka – detektor s laděným obvodem a sluchátky, nebyl v Polné pro velkou vzdálenost od silného vysílače použitelný. Stát se v té době koncesionářem nebylo snadné. Zájemce o koncesi musel žádost podávanou Radijournalu doložit domovským listem a osvědčením o zachovalosti. Ten žádost

doplnil typem přijímače a postoupil ji Ministerstvu pošt a telegrafů ČSR, které přezkoumalo bezúhonnost a též politickou příslušnost žadatele. Po přezkoumání žádosti, které trvalo dva až tři měsíce, se mohl stát v kladném případě žadatel koncesionářem. Finančně zanedbatelné nebyly ani koncesionářské poplatky. Roční evidenční poplatek za přijímač činil 50 korun. Měsíční poplatek obnášel zpočátku rovněž 50 korun. Od dubna roku 1924 byl snížen na 10 korun měsíčně a tuto částku museli uhradit i případní polenští koncesionáři. Pro ilustraci: průměrná denní dělnická mzda byla ve dvacátých letech minulého století 27 korun. V Polné pracující pobírali v té době mzdy, stejně jako v současnosti, ve srovnání s celostátním průměrem nižší.

Nepodařilo se mně dohledat, kdo byl mezi prvními polenskými koncesionáři. V roce 1926 získala koncesi na rádio, jak je výše naznačeno, v pořadí již dvacátou ve městě, Husova knihovna. Stalo se tak zásluhou knihovníka Gustava Vítka, který usiloval o umožnění poslechu rozhlasu především svým registrovaným čtenářům, ale nejen jim (z poznámek Karoliny Tesařové, která byla členkou knihovnické rady, víme, že do Husovy knihovny přicházeli zpočátku poslouchat rozhlasové vysílání i jiní zvědaví občané).

Technický pokrok v první polovině dvacátého století kráčet mimořádně rychlým tempem a nové vymoženosti techniky se v krátkém časovém horizontu uplatnily i v Polné. Majitelů rozhlasových přijímačů rychle přibývalo a v roce 1936 bylo ve městě již 234 rozhlasových koncesionářů.

Rozhlasový přijímač vstupoval i do okolních obcí souběžně s dokončováním jejich elektrifikace. Stop vybavenosti domácností rádiem učinilo období druhé světové války. Průmyslová výroba sloužila, v zemích okupovaných Německem, pro válečné účely. Na výrobu rozhlasových přijímačů nebyla kapacita. Majitelé přijímačů byli nuceni s nimi přežít dobu válečnou a po určitou dobu i poválečnou. K tomuto období ještě ocitujme část textu M. Krupičky:

Po okupaci Československa a vytvoření Protektorátu Čechy a Morava v roce 1939 byl rozhlas podřízen protektorátním úřadům a museli z něj odejít pracovníci židovského původu.

Postamt
Poštovní úřad

Polná

Nr. *505-111*
Class

Genehmigung - Konzese

zur Errichtung und zum
Betriebe einer Rundfunk-
empfangsanlage.

na zřízení
a provozování
rozhlásového přijímače.

Herr (Frau, Präsident)
Pan (paní, složka)

Jan Dusáňko

obchodník

In
V

Polná

Gasse
ulice

Na Horních

Nr. *25*
Z.

ist berechtigt eine Rundfunkempfangsanlage zu errichten und zu betreiben,
jezt oprávněn(á) zřídit a provozovat rozhlasový přijímač.

Die Genehmigung ist gültig unter den auf der Rückseite angeführten Bedingungen, so-
lange die Rundfunkgebühr entrichtet wird. Die Pflicht zur Entrichtung dieser Gebühr dauert
mindestens 3 Monate.

Konzese platí za podmínek, uvedených na druhé straně, pokud bude placen rozhlasový po-
platek. Rozhlasový poplatek se musí platit nejméně po 3 měsíce.

Die Gebühr für den (die) Monat(e) *listopad* 1941. *12 K*

ist entrichtet,
jezt zaplacen.

Die weiteren Monatsbeträge hebt ein und bestätigt das Zustellpostamt, dem jede Woh-
nungsänderung sofort anzuzeigen ist.

Další měsíční poplatky bude vybírat a stvrzenky vydávat dodávací poštovní úřad, jenž
nutno ihned oznámit každou změnu bytu.

Die Quittungen sind sorgsam aufzubewahren.
Stvrzenky důkladně uchovávat.

In
V

Polná

, den
dne

4. X.

1941

Namens des Verkehrsministeriums:
Iménem ministerstva dopravy:

Orts- u. Tagesstempel.
Místní a denní razítka.

Reiny
Unterschrift des Beamten — Podpis úředníka.

773 (1.940)

Konzese na zřízení a provozování rozhlasového přijímače z roku 1941

Vysílání do zahraničí na krátkých vlnách bylo omezeno na dvouhodinové vysílání v češtině. V průběhu 2. světové války se vysílalo na české území z Moskvy, Washingtonu a Londýna, kde sídlila československá exilová vláda. Poslech tohoto vysílání v Protektorátu Čechy a Morava byl stíhán vysokými tresty. K tomu je nutno doplnit, že za nacistické okupace museli koncesionáři v době Protektorátu Čechy a Morava strpět v březnu 1943 odstranění zařízení pro příjem krátkých vln na svých radiopřijímačích, kterým chtěli okupanti snížit možnost poslechu českého vysílání z Londýna a Moskvy. Na přijímač byli povinni umístit upozornění, že poslech zahraničního rozhlasu se trestá kázní i smrtí. Za poslech zahraničního rozhlasu bylo zatčeno ve městě na udání 66 osob; někteří byli odsouzeni již v roce 1941 k odpykání trestu v německé káznici (jednalo se o polenského štábního strážmistra Ferdinanda Čerstvého, který jako příslušník četnictva umožnil poslech zahraničního rozhlasu několika osobám, a o Jana Roseckého; oba jmenovaní si odpykali tresty v dolnorakouském Steinu). Smutné na celé věci je to, že k takovým perzekucím docházelo často na základě udání ze strany spoluobčanů, mnohdy i sousedů... Ale ani postih hrozící občanům za poslech cizího rozhlasu, kterým rádio po určité „úpravě“ stejně umožňovalo příjem tohoto vysílání, nezabránil v poslechu zejména zahraniční stanice BBC, známé oním českým často opakovaným vstupem „Volá Londýn!“ Rozhlasové zpravodajství za protektorátu bylo zcela poplatné německým okupantům a jejich českým přísluhovačům.

Vraťme se ještě k počátkům, kdy rozhlas nebyl součástí každé domácnosti. Ke koloritu doby patřila například inzerce v polenském průvodci po městě a okolí v roce 1927, kde nový Kořínkův hotel U Nádraží nabízel, mimo jiné služby, kulečník a rádio. Jak jsem již zmínil, ve dvacátých letech již měli občané Polné možnost poslechu rozhlasového vysílání v Husově knihovně. Poslech významných událostí, zejména přímých přenosů ze sportovních klání, umožňovali občanům nevlastnícím rádio někteří koncesionáři postavením „amplionu“ – reproduktoru – do okna bytu v přízemí domu. Pamatuji se na početné fotbalové fanoušky pod okny našeho pivovarského bytu ve

Viktorinově ulici při vysílání mistrovství světa v kopané v Itálii v roce 1934, což jsem tehdy ve svém věku nevěděl. Hlas zakladatele rozhlasové sportovní reportáže v Československu, Josefa Laufra, mám však dodnes v podvědomí. Byla to i jiná fotbalová utkání, která se těšila přízni fanoušků Sparty a Slavie, „pouštěná“ z rádia do blízké ulice. Na poslech občanů rozhlasu z radiopřijímače umístěného do okna domu v době Pražského povstání v květnu 1945 vzpomíná v Polensku č. 3/2009 Josef Laška z Hrbova s tím, že v tom čase většina obyvatel obce rádio nevladnila. Přijímač jejich rodině zhotovil svérázný polenský občan Bohuslav Zelený, hospodář rybářského spolku a vyhlášený opravář radiopřijímačů, který bydlel v Polné pod Dolní bránou a později v Třebízského ulici v domě čp. 54. Tam již jako starý a těžce nemocný muž spáchal sebevraždu; na půdě po něm zůstaly desítky starých radiopřijímačů, jež si v minulosti jejich původní majitelé po opravě zřejmě nevyzvedli. Dnes by mnohé z nich byly ozdobou soukromých sbírek nebo muzejních expozic. Na přijímači, který dokázal B. Zelený zhotovit, byl možný i poslech zahraničního vysílání z Londýna a Moskvy, v té době, jak je výše uvedeno, zakázaný.

V poválečném období byla i v Československu zahájena výroba rozhlasových přijímačů a „rádio“ se postupně stalo nedílnou součástí vybavenosti každé domácnosti. Přímo masové rozšíření vysílání pak umožnil nástup tzv. tranzistorových přijímačů na baterie; tím byl umožněn poslech rozhlasových zpráv, pořadů a hudby prakticky kdekoliv. Na doplnění údajů ještě dodejme, že v roce 1961 byla v Polné provedena výstavba radiouzlu rozhlasu po drátě v hodnotě 232 tisíc korun; vcelku jednoduché přijímače, vybavené vlastně pouze jedním reproduktorem a umožňující zvukově podstatně kvalitnější poslech jedné hlavní rozhlasové stanice, byly vybaveny jen jedním ovládacím potenciometrem. *(Rozhlas po drátě (lidově zvaný „dráták“) byl systémem pro šíření rozhlasového vysílání pomocí kabelového rozvodu bez použití rádiového přenosu. Signál se rozváděl z centrálního zesilovače kabelovým rozvodem. V bytech, ale hlavně kancelářích a dílnách, byl rozvod zakončen zásuvkami s ochrannými odpory proti případné-*

mu zkratu, do kterých se připojovaly jednotlivé stanice rozhlasu po drátě. Stanici tvořil reproduktor s transformátorkem a jeden regulátor hlasitosti. Vzhledově to byla jednoduchá skříňka s jediným ovládacím prvkem. To byl otočný přepínač, který přepínáním odboček transformátoru skokově reguloval hlasitost. Rozhlas po drátě mohl vysílat pouze jedinou rozhlasovou stanicí. V Československu byla síť rozhlasu po drátě budována podle sovětského vzoru. Síť měla zabezpečit nerušené šíření Československého rozhlasu v případě nepřátelského napadení. Skutečně se tak i stalo. V srpnu 1968 po invazi pěti států Varšavské smlouvy bylo po určité době možné podávat informace o dění v Československu pouze prostřednictvím rozhlasu po drátě. Rozhlas po drátě v Česku vysílal v letech 1954 až 1999. Zdroj: Encyklopedie Wikipedia.)

Čas, kdy bylo rádio velkým „hitem“, si můžeme připomenout ve vtipném textu dobové písničky Karla Hašlera: „...která žena chce mít pokoj od muže, dá mu rádio a tím si pomůže...“. Položme si otázku, co by si asi počala, při bohaté nabídce komunikačních prostředků, dnes? Doba, kdy se lidé s obdivem seznamovali s „radiofonním vysíláním“ pod okny bytu rozhlasového koncesionáře, patří nenávratně minulosti. Občas nám tuto připomenou jen „na plné pecky“ burácející repráky s tvrdou muzikou línoucí se z oken bytu doma dočasně osiřelého pubertáka nebo z otevřených oken auta pomalu projíždějícího ulicí, které řídí podobný „posluchač“.

Prameny a literatura:

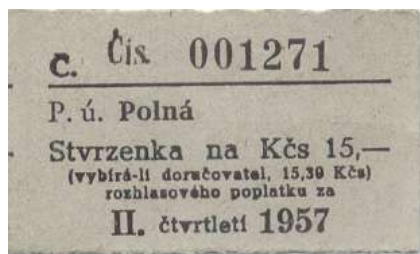
Archiv autora

Jeřutová, Eva: *Kapitoly z rozhlasových dějin*

Krupička, Miroslav: *Český rozhlas v datech*

Polná 1242–1992. Polná, 1992.

Tesařová, Karolina: *Poznámky o Husově knihovně*. Rukopis.

Stvrzenky za měsíční rozhlasový poplatek z let 1945 a 1948
a čtvrtletní poplatek z roku 1957

Webové stránky Klubu Za historickou Polnou

Dne 2. února 2009 otevřel po určitých přípravách Klub Za historickou Polnou na internetu své webové stránky. Zhotovení základní vstupní verze bylo zadáno zkušenému profesionálnímu pracovníkovi z Polné – Danielu Fialovi. Do záhlaví byla vybrána fotografie Františka Macha – panoramatický záběr na město Polná – a se svolením Rady města Polná znak města, vložený do kruhu, nad jehož horní část byl umístěn název klubu. Webové stránky byly rozděleny do rubrik: Úvod, Klub, Archiv, Sborník Polensko, Články, Fotogalerie, Židé, Aktuality a zajímavosti, Publikace, Odkazy a Kontakt. V úvodním textu je zohledněna historie klubu – jeho vznik a počátky činnosti v 90. letech minulého století.

Stanovy klubu, schválené Ministerstvem vnitra ČR, a informace související s celoroční činností klubu, počínaje rokem 2000, lze nalézt v rubrice pod názvem Klub. Následují popis a funkce (částečně i obsah) klubového archivu, údaje o sborníku Polensko, vydávaném jako čtvrtletník klubem a posléze vydavatelstvím Linda od roku 1996, a rubrika Články, v níž jsou průběžně zařazovány práce – studie – většinou z pera našich členů. Nejnavštěvovanější se podle ohlasů stala rubrika Fotogalerie, kde jsou zařazeny téměř dva tisíce naskenovaných fotografií, pohlednic a dobových dokumentů se vztahem k historii města a okolí. Tento soubor máme v úmyslu v tomto roce doplnit – aktualizovat. Další soubory obsahují tematicky zaměřené textové informace, vztahující se k dějinám i současnosti Polné. V rubrice Publikace je uveden přehled (výběr) polnensíí, vydaných v posledních cca 12 letech.

K datu 3. března 2011, tj. za 756 dnů existence stránek, navštívilo web 16 325 uživatelů internetu, přičemž průměr činí 17,17 návštěvníků za den. Některým zájemcům byly na základě jejich žádosti poskytnuty další souhrnnější a podrobnější informace – podklady pro jejich badatelskou činnost, nebo seminární či diplomové práce, které byly tematicky zaměřeny na náš region. V těchto případech, často při osobní návštěvě toho kterého badatele, byl žadatelům zpřístupněn náš klubový archiv a poskytnuty požadované materiály.

Zájem veřejnosti o webové stránky Klubu Za historickou Polnou jejich tvůrce těší. Je zřejmé, že finanční prostředky, ochota osob, jež se na jejich vzniku podílely, jakož i stovky hodin, strávené u monitoru, nebyly vynaloženy neefektivně.